

nogen Dispensation fra Bestemmelsen i det ministerielle Cirkulære af 18de Maj 1857, ifølge hvilken Præsterne ikke have Adgang til at tage Del i Afstemningen, har jeg forudsat, at det var Ministeriets Mening, at ogsaa Præsterne denne Gang skulde stemme; men for en Sikkerheds Skyld har jeg ved hvert enkelt Led af Beslutningerne ladet foretage en *dobbelt* Afstemning, først af Provsterne alene, derpaa af hele det udvidede Landemøde. Afstemningen blev foretaget ved *itio in partes*; Optællingen foretoges af 2 Præster, 1 af Flertallet, 1 af Mindretallet.

Da Landemødets Betænkning i alle dens enkelte Dele formentlig er tilstrækkelig klar, og da jeg selv personlig i et mindre Skrift, som vedlægges, for ikke mange Dage siden har haft Lejlighed til at udtale mig udførligt angaaende de her behandlede Spørgsmaal, har jeg i Øjeblikket intet at tilføje.“

V. Aarhus Stift.

I.

Aarhus Stifts udvidede Landemøde udtaler sin Anerkendelse af, at Ministeriet vil imødekomme de fra saa mange Sider fremsatte Ønsker om, at Kirkens Røst høres om de foreliggende kirkelige Lovforslag.

Men Landemødet maa udtale som sin Opfattelse, at den danske Folkekirkens Røst kun kommer til Orde gennem en Forsamling af Gejstlige og Lægfolk i Forening. For det første høres gennem Landemoderne kun Gejstlighedens Røst og det endda kun paa ufuldkommen Maade, idet Deltagelsen i de udvidede Landemoder er aldeles frivillig, hvorfor de enkelte Dele af Stiftet kunne være højst uligelig repræsenterede, og den Tid, i hvilket et udvidet Landemøde kan forblive samlet, er saa kort, at en nogenlunde indgaaende Drøftelse af ret mange Enkeltheder vil være umulig. For det andet vil det heller ikke kunne siges, at, naar paa den ene Side Gejstligheden for sig udtaler sin Mening om de forskellige kirkelige Spørgsmaal, og paa den anden Side Befolkningens politiske af andre Hensyn valgte Repræsentanter udtaler deres Mening, man saa vil have Kirkens Røst. Den vil kun kunne høres gennem en samlet Udtalelse af Gejstlige og Lægfolk, udvalgte med det Formaal at være Repræsentanter for den evangelisk-lutherske Folkekirke.

Landemødet andrager derfor om, at Ministeriet vil søge sammenkaldt en Kirkedag eller en forberedende Synode, som det atter og atter blev vedtaget paa de første Rigsdage efter Grundloven, for at denne Kirkedag ikke alene skal drøfte de nu forelagte kirkelige Lovforslag, men frem for alt tage Folkekirkens Forfatningsspørgsmaal i det Hele under Overvejelse, for derefter at fremsætte Forslag, der kunne blive Rigsdagen forelagte. En saadan forberedende Synode maa Landemødet anse for i høj Grad nødvendig, ikke alene for at Kirkens Røst derigennem kan komme til Orde, men endnu mere fordi man, hvis de borgerlige Lovgivningsfaktorer blive ene afgørende for de indre kirkelige Spørgsmaal, da vil komme til et Statskirkedømme, der vil blive mere skæbnesvangert for Folkekirken, end den enevældige Kongemagt nogensinde har været.

At det ikke er Ministeriets Hensigt at hidføre en saadan Tingenes Tilstand for Kirken, anser Landemødet for givet. Det andrager derfor om, at alle de Spørgsmaal, som de kirkelige Lovforslag give Anledning til, forelægges for en forberedende Synode som den ovenfor omtalte, og det maa principielt ønske, at Rigsdagens Forhandlinger om disse udsættes, indtil en saadan Synode har udtalt sig.

Men efter den Anledning, som Ministeriets Cirkulære dertil giver, skal Landemødet dog ikke undlade, saavidt det i den korte Tid vil være muligt, at udtale sig om de Punkter, der kunne naa til Drøftelse.